

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, глав держав, парламентів та урядів держав світу, міжнародного співтовариства щодо невизнання «виборів» до державної думи федеральних зборів російської федерації дев'ятого скликання»

1. Мета проєкту Постанови

Метою проєкту Постанови є чітке та однозначне закріплення позиції Верховної Ради України про відсутність демократичної та політичної легітимності виборів депутатів державної думи федеральних зборів російської федерації дев'ятого скликання та сформованого за їх результатами складу державної думи.

Російська федерація не має права і не повинна використовувати формальну виборчу процедуру, позбавлену реальної політичної конкуренції, свободи слова та волевиявлення та належних демократичних гарантій, для створення видимості легітимності влади. Заздалегідь сформований та контрольований державою результат не може видаватися за вільне волевиявлення народу та не може бути підставою для міжнародного чи міжпарламентського визнання його наслідків.

Принциповим завданням є недопущення використання російською федерацією виборів як інструменту легітимації окупації та спроб незаконної анексії українських територій.

Проведення державою-агресором «виборів» на тимчасово окупованих територіях України є посяганням на суверенітет і територіальну цілісність України та спробою нав'язати окупованому населенню політичні й державні інститути держави-окупанта. Жодне голосування в умовах окупації, військової присутності, примусу, переслідувань та нав'язаного громадянства не може породжувати легітимного волевиявлення чи створювати для російської федерації будь-яких прав щодо територій України.

Проєкт Постанови має продемонструвати міжнародному співтовариству принципову позицію України: незаконні «вибори» держави-агресора не можуть бути використані для нормалізації її влади, легітимації окупації або створення видимості законності анексії українських територій.

Верховна Рада України має закликати міжнародні організації, парламентські асамблеї та парламенти держав світу не визнавати вибори до державної думи та будь-які їх результати чи наслідки такими, що породжують демократичну, політичну або правову легітимність, оскільки їх визнання створюватиме небезпечний прецедент легітимації агресії через формальні «виборчі процедури».

Саме тому Верховна Рада України має чітко відмежувати вимушену комунікацію, необхідну для припинення збройної агресії, звільнення та обміну військовополонених і незаконно утримуваних осіб, повернення депортованих та примусово переміщених громадян України й вирішення невідкладних гуманітарних питань, від будь-якого політичного чи правового визнання російської влади, сформованої за результатами незаконних «виборів».

Невизнання таких «виборів» є не питанням двосторонніх відносин, а принциповою позицією України щодо захисту міжнародного права, суверенітету держав, територіальної цілісності та недопущення легітимації збройної агресії, окупації й анексії шляхом псевдodemократичних процедур.

У міжнародному правопорядку демократичні вибори є одним із фундаментальних механізмів легітимного формування державної влади, а дотримання загальновизнаних демократичних принципів і виборчих стандартів є необхідною умовою міжнародної довіри та легітимності представницьких органів.

Держави, які визнають і поділяють ці принципи, мають виходити з того, що вибори не можуть використовуватися як формальна процедура для легітимації авторитарної влади, агресії, окупації чи незаконної анексії територій іншої держави.

Визнання «виборів», проведених із грубим порушенням демократичних стандартів та міжнародного права, створює небезпечний прецедент руйнування спільних правил міжнародного співіснування та фактично заохочує держави до використання «виборчих процедур» як інструменту прикриття незаконних дій. Саме тому невизнання таких «виборів» є необхідним для збереження міжнародного демократичного порядку та принципу, за яким демократія не може бути формальністю, а вибори – інструментом консервування влади, тоталітарії, утвердження безвідповідальності, легітимації агресії, окупації.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Необхідність прийняття акту зумовлена системними, масштабними порушеннями російською федерацією фундаментальних принципів демократичних виборів і виборчих стандартів, відсутністю реальної політичної конкуренції, вільного формування і вираження політичної волі громадян, переслідуванням та усуненням політичних опонентів, криміналізацією інакодумства та політичної діяльності, обмеженням діяльності політичних партій і кандидатів, системним тиском на незалежні засоби масової інформації, журналістів, правозахисників й громадянське суспільство, відсутністю належних гарантій незалежності виборчої адміністрації та ефективних механізмів оскарження виборчих порушень, використанням адміністративних, правових та силових механізмів для забезпечення наперед визначеного результату, проведенням «виборів» в умовах збройної агресії російської федерації проти України, незаконним проведенням «виборчих процедур» на тимчасово окупованих територіях України з метою нав'язування російської юрисдикції, політичної інтеграції та створення видимості законності окупації й спроб анексії,

необхідністю недопущення міжнародного та міжпарламентського визнання таких «виборів» та їх наслідків, захисту суверенітету і територіальної цілісності України, збереження принципу невизнання незаконної окупації, недопущення легітимації агресії, окупації та незаконної анексії через формальні «виборчі процедури» та запобігання створенню небезпечного міжнародного прецеденту.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом постанови Верховної Ради України пропонується затвердити Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, глав держав, парламентів та урядів держав світу, а також міжнародного співтовариства щодо невизнання «виборів» до державної думи федеральних зборів російської федерації дев'ятого скликання.

4. Правові аспекти

Правовою основою проєкту є норми Конституції України, відповідно до яких діє принцип верховенства права, чинні міжнародні договори є частиною національного законодавства, зовнішньополітична діяльність України здійснюється за загальновизнаними принципами й нормами міжнародного права, Верховна Рада України визначає засади зовнішньої політики та приймає постанови.

Проєкт Постанови відповідає нормам Конституції України та спрямований на реалізацію повноважень Верховної Ради України у сфері визначення засад внутрішньої та зовнішньої політики.

Прийняття та реалізація Постанови не потребуватимуть внесення змін до чинного законодавства України, укладення чи денонсації міжнародних договорів.

Постанова матиме характер акта Верховної Ради України, що визначає та офіційно виражає позицію Українського Парламенту щодо невизнання легітимності «виборів» до державної думи російської федерації та їх наслідків, а також звертається до міжнародних організацій й парламентів держав світу із відповідним закликом.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту Закону України не потребуватиме додаткових витрат з державного та місцевих бюджетів.

6. Прогноз результатів

Прийняття проєкту Постанови сприятиме чіткому закріпленню позиції Верховної Ради України щодо невизнання легітимності «виборів» до державної думи російської федерації та їх наслідків, формуванню спільної позиції міжнародних організацій та парламентів держав світу, зокрема і щодо непорушності демократичних принципів виборів.

З метою консолідації міжнародної позиції щодо невизнання легітимності «виборів» депутатів державної думи федеральних зборів російської федерації дев'ятого скликання, недопущення визнання їх результатів та будь-яких правових і політичних наслідків, а також привернення уваги міжнародної спільноти до грубих порушень російською федерацією норм і принципів міжнародного права, демократичних стандартів виборів та міжнародних зобов'язань у сфері прав людини, Верховною Радою України буде скеровано звернення до ключових суб'єктів міжнародно-правової та міжнародно-політичної взаємодії.

Народний депутат України

Сергій ВЛАСЕНКО

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Власенко Сергій Володимирович
Сертифікат: 04AF212836405D990400000062FE300091E5EA00
Дійсний до: 19.11.2027 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
170д9/2-2026/222954 від 21.09.2026

2346317